ПОЈЕДИНИ БРОЈ 75 ПАРА.

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и празника. — Претплата је 180 Д. на годину, 90 Д. на пола године, а 45 Д. на четврт године; за Америку 6 долара на годину. — Претплата се може бар на четврт године.

Издавалац „Застава“ Д. Д.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Поштарина плаћена у готовом.

Рукописи за лист шаљу се на уредништво „Заставе“, а новац за претплату и огласе на администрацију „Заставе“ Нови Сад, Лазарева улица број 14. — Телефон број 110. — Рукописи се не враћају.

Издавалац „Застава“ Д. Д.

Број 95. Нови Сад, у недељу 30. априла 1922. Година LIII.

Донтов изборни систем.

Прва изборна јединица је срез са једним посланичким кандидатом, а прво срачунавање и додељивање је релативна већина. Тако је данас у Енглеској и Америци, а до пре рата и у Француској.

Релативна већина дошла је самом еволуцијом, она се сматра као нужно средство решавања у колегијуму. Закон већине је прост, појмљив и примљива идеја давно усађена у народу. Са представничким системом она је избила спонтано у осећајима масе, још у племенским организацијама, грчким републикама и свуда где се вршио избор и гласање.

Опозиција је новијега датума. Појединац је слаб да искаже своје одвојено мишљење.

До половине прошлога века, нико није помишљао, да законом обезбеди представништво мањине. После 1840. године, без много шума и у скромној форми, јавља се захтев да се законом фиксира заступништво мањине.

Снажне и моћне државе полажу на политичку целисходност и очекују од избора практичне резултате у што чвршћем јединству. Мале су државе истакле мотиве правичности. Са прогресивањем и све већим компликовањем друштва, планови за организацију држава су све разноврснији и умножавају се, отуда многи програми и правци, као и све већи број присталица политичких група. Морало се најзад попустити захтевима да се пробуђена политичка свест задовољи, док се није дошло до сразмерног представништва у парламенту.

Есмен је најистакнутији бранилац релативне већине. Ми наводимо неке пасусе из парламентарног права тог гласовитог француског научара.

Народ треба да је једина база представништва. Свака друга подела мандата извитоперавала би народни суверенитет, који се изражава једино у броју, а не у гледиштима политичких партија. Народни суверенитет је недељив и јединствен. Пропорционално заступништво у себи садржава делимичан суверенитет, тако да је свака личност суверена, а као последица је немоћ законодавне и екзекутивне власти, што је посве логично, кад већина партија тежи извођењу својих програма. Но сразмерно представништво је свршена чињеница. Начело правице надвладало је политичку целисходност. Код нас се сматра да је сразмерно додељивање наша народна потреба.

Браниоци овог другог бирања, оперишу овим аргументима.

У многољудним и пространим државама, помоћу представништва изражава се општа воља, ако би у парламенту били заступници свију иоле бројно моћнијих политичких праваца.

Кад се на биралишту не јављају усамљене личности но групе и кад се зна да има и противних мишљења, зашто противне струје не би исказале своје мишљење у парламенту, те по могућству свој програм реализовале. То је здравије, но да се идеје мањине угуше већином.

Пошто се успело увести пропорционално бирање, онда су се ређали многобројни методи срачунавања: између осталих су и наша два метода. Један у уставу од 1888. године, додељивање кандидата по остатку и један из 1903. године када се остатак даје листи са највећим бројем гласова.

Сад се препоручује Донтов (D'Hondtov) систем од свију најразумљивији и најпростији, јер уклања остатке. Састоји се у исцрпљивању листе додељивањем мандата само по количнику.

Узмимо округ са пет посланика. 40 000 гласача изашлих на изборе овако су распоређени: I. листа 16.000, I.. 12.000, III. 7.000, IV. 5.000. Свега је дакле било четири листе. Пошто има четири листе, сваки број са листе поделиће се делитељем 1, 2, 3 и 4 и тако се добије овај резултат:

		I.	II.	III.	IV.
делитељ	1 =	16000	12000	7000	5000
„	2 =	8000	6000	3500	2500
„	3 =	5333	4000	2333	1666
„	4 =	40 0	3000	1750	1125

Овако добивени количници ређају се у једној линији по њиховој нумеручкој важности донде док се не попуне онолико посланичких кандидата, колико бира округ. На овом нашем примеру добивају се ови бројеви: 16000, 12000, 8000, 7000, 6000.

Количник за деобу је 6000 као последњи, који се садржи у првој листи двапута, у другој такође двапута, у трећој једанпута. Свега пет посланика колико округ бира.

Како је овим бројим посланика попуњен за дотични изборни округ, то сви остали остатци отпадају. Из овога прегледа читаоци се могу лако уверити о простоти и лаком схватању овога система, што га нарочито препоручује.

Илија Илић.

Генерал Врангел.

Циљ овога чланка је, да прикажемо нашој рђаво обавештеној читалачкој публици овога славног генерала у правој светлости. Да одмах подвучемо: Генерал Врангел је скроз и скроз проникнут модерним демократским начелима. То није, „бели“ царистички генерал, како га многи наши а и многи Руси погрешно схваћају, него символ руског будућег препорођаја. За њега најбоље говори његов рад, о којем ћемо, на основу темељних и безпристрасних информација, овде укратко писати:

Армија генерала Дењикина стојала је победоносно пред самом бољшевичком Москвом и изгледало је да је Лењину и Троцком одзвонило. У том моменту генерал Врангел опомиње главнокомандујућег генерала Дењикина, да су ти успеси пролазни, јер да се армија налази у распаду: трпљен је грабеж и насиље над мирним становништвом; нерешена је хитна ствар сељачког и радничког питања и т. д. Тако н. пр. војник се жали да нема обуће, на што му официр одговара: Будало! Иди и нађи! (т. ј. граби!)

Самољубиви Дењикин гони Врангела из армије, који одлази у Цариград. Но пророчанство Врангела се испунило, јер већ после кратког времена армија Дењикина се заиста распада и само жалосни остаци њени држе се још на југу у Криму. Ауторитет Дењикина пада коначно, а Врангела умољавају да судбу Русије у своје руке узме. Врангел је сагласан и његова гвоздена рука се одмах осећа: потпуна реорганизација армије и најстрожије казне ма и за најмању непослушност, грабеж или насиље. Врангел се окружава најбољим људима Русије н. пр. Аладјином, проф. Трахтаревим и другима а њима се придружује верни савезник: многоструки руски „мужик“. Врангел не отима ничију земљу, не поклања ју, не чини празна обећања, него ју правично и уз повољну цену продаје сељаку. Тиме задобива сељака за праведну ствар. Тако н. пр. само село Александровка (на крајњем југу Русије) даје 15.000 добровољаца, и свака се „изба“ претвара у тврђавицу. Сељак добровољно превози војнике на својим таљигама. Сељаку се прикључује и радник — пролетер. Оснивају се раднички курсеви под руководством најчувенијих професора. Читају се лекције о животу народа, који сами собом управљају као н. пр. Енглеска, Француска, па наша мила Србија итд. Узајамна питања и одговори. Курсеви хигијене, биоскопске демонстрације, концерти са чувеним уметницима и т. д. Врангел систематски спроваћа аграрну реформу и његова популарност расте у безконачност.

Бољшевици су запрепашћени, јер је њихов углед у народу упропашћен. Ђаволски план сазрева у њиховим главама. Треба по сваку цену дискредитовати углед Врангела у очима народа. Зато су сва средства добра и они се користе — монархистима! Бољшевички агенти и бољшевичко злато ступају у акцију. Агенти се издају за „монархисте“ а злато ради. Монархисте (понајвише старији а и многи млађи т. зв. „кадрови“ официри) иду на лепак. Апсолутистичне монархисте, најљући противници Врангеловског демократизма, готово силом а и помоћу бољшевичког злата, заузимају најодговорнија и најупливнија места: све културне установе се укидају, агитаторски курсеви се затварају. У Севастопољу проглашују великог кнеза Михајила Александровића за Цара а народу обећавају златна брда. Бољшевици су достигли циљ: њихови противници су заваћени. Врангел малаксава у неравној борби: Монархисти и бољшевичко злато су јачи од њега и његових демократских начела. Велики део његових „кадрових“ официра су апсолутисте! У то исто време придолази још и мир између Совјета и Пољака. Долазе репресалије: стрељање радника и сељака „Врангеловаца“. Али љубав сељака и радника према овом славном генералу је још увек велика, тако да приликом укрцавања његова и његове војске није пао ни један једини метак. Али је зато несретно становништво после доласка бољшевика, љуто испаштало овај „грех“!

Но и Врангел је у Цариграду одмах отпустио све пуковнике и генерале, који нису били код својих јединица, и лишио их правног положаја избеглица, јер их је сматрао за кривце неуспеха акције.

Генерал Врангел није „револуционар“, он је зацело монархиста у конституционалном смислу речи, али он је, засада, једини човек, који би могао спасти Русију!

О С—ћ.

Од 1. априла 1922. год. стоји сваки број 75 пара дин. (Препродавци плаћају 60 пара).

Шта Бугарска очекује од ђеновске конференције.

Као и сви остали народи, и Бугари хоће да учествују у раду за добро човечанства. Сада ће пак бугарској делегацији једини циљ бити да „проговори коју“ о питању мањина и излаза на море. Само је то довољно да пољуља Нејски уговор. Питање мањина је решено, онако како је решено. Једино што би Бугари могли захтевати то је, да га и Грчка призна и потпише; но то се само по себи разуме кад се буде радило о миру између Грчке и Турске. Само онда је велико питање коме ће Тракија припасти: Турској, Грчкој, некој од силних комисија или Бугарској. И зато Бугари као из рукава ваде разлоге. Они веле да има још 150.000 избеглица из Тракије. Они се чуде осим тога што Лојд Џорџ воли тако Грке. Исто је тако неразумљив разлог да Тракија не треба Грчкој, пошто су они морнарски и трговачки народ. Међутим Енглези су још и више, па ипак видимо да су Енглези много труда положили да унапреде земљорадњу и да су у томе врло добро и успели. Такви генерални разлози падају пред стварношћу живота и потреба. Шта више ако Грци добију Тракију, Бугари ће извући најозбиљније наравоученије из овога рата, пошто их се он најмање коснуо. Што се тиче излаза на море, они га на срећу имају много бољег и важнијег него ли ми. То се види и по њиховим пропагаторским брошурама. Кад би само ми могли имати Бургас и Варну, где би нам био динар? А кад је реч о новцу, онда Бугари и поред најбоље воље не могу да плате одштету не само државама него чак ни њиховим поданицима. У осталом то је и разумљиво, ако Немачка не буде платила неће ни они.

Дирљиво је да су Бугари задовољни с малом антантом. Разуме се да обратно питање не може бити ни предпостављено. Смисао њихових фраза мало је магловит: они не могу да се потуже на „директно“ непријатељство. Бугари се много брину да случајно Грчка не уђе у малу антанту. По њима мала антанта нема никакве везе са Балканом и скренула би с пута ако би примила и Грчку. Само не знамо на шта они циљају кад говоре да Антанта треба да буде више словенска, што не би било кад би Грчка приступила. Од куда овај панславизам код браће „Татара“ из ратног доба. Другачије би стајало и Словенство и Бугарска а нарочито словенски непријатељи, да није било једног човека и његове породице, чији су рад Бугари одобравали и одобравају. Кад човек хоће нешто поштено и искрено он не врда, не служи се дипломатским смицалицама и фразама. Шта хоће Бугари на конференцији? Да се измиголе испод уговора. Шта хоће са Словентсвом и са малом антантом? Да је боље разоре ушав у њу. Или ако није то, за четири године од овог мира још се ни најмање није видела искреност Бугарске а још мање нека шира политичка концепција. Ситничарство, сплетка и превара и ништа више. **Л.**

Крпарење.

За време прошла три рата имао сам прилике да познам карактере разних људи и разних народа. Посматрајући и пратећи прилике у нашој земљи мени су се и нехотице будиле успомене на оно што сам доживео и преживео у тим ратовима. Исто тако као и у обичном животу тако и у рату опажају се и на појединцима као и на целини карактерне особине. Један је кукавица, други одважан и јунак, једни су лакоумни и несавесни а други трезвени и тачни до педантерије. Док једни не чине ни корака док им се не заповеди, дотле се други сместа сналазе у ситуацији и не чекајући виша наређења предузимају потребне мере за случај и прилике у којима се налазе. Једни су рушили и уништавали — и у својој рођеној земљи — што год им је под руку дошло, не водећи рачуна о томе како ће бити онима, који иза њих буду дошли на њихово место. По нереду и нечистоћи, које смо затицали у безброј општина, којима смо пролазили за време разних оперативних покрета, могли смо тачно утврдити, које су народности биле чете, које су пре нас, дуже или краће време боравиле у месту кроз које пролазимо!

Мислим да нећу учинити грех, ако кажем да су Немци, што се реда и чистоће тиче, били на првом месту, а од Словена наша браћа Чеси. Тамо где су Немци или Чеси стигли, настало је одмах чишћење зграда, дворишта, улица и путева; бушени су бунари, копани заходи, паркови су поправљени или нови подизани; Прикивани су путокази по друмовима и улицама, тако да су они својим примером и друге подстрекавали на те „новотарије“. Код њих није било половних мера ни крпарења, него су свугде где су стизали радили по програму и одређеном плану.

Све је то било за време најстрашнијих вртлога и неочекиваних изненађења, а често у најнепогоднијим приликама. И данас не видимо да та два народа, по урођеним својим особинама раде стално и истрајно на подизању своје земље и на срећењу прилика у земљи. Они су за час створили себи програм рада и тај програм изводе до танчина, не чекајући на ово или оно. Држава мора да живи, мора да напредује, јер је сваки застој — назадовање.

Наше племе и поред својих ванредних особина и поред ванредне даровитости, није у стању да се похвали горе наведеним особинама Немаца и Чеха. Мени изгледа, да ми пре свега не волимо програмност у раду. Додамо ли томе још и недисциплинованост у нашем друштву — коју ми радо крстимо демократизмом — онда се не смемо чудити, зашто код нас опште ствари тако тешко крећу на боље.

Ми смо од уједињења до данас чули безброј програма, нацрта и предлога (и то врло умесних) и поред свега тога ми видимо на све стране само најобичније крпарење. Крпарење у финансијама, крпарење у саобраћају, крпарење око подизања, неопходно потребних, мостова и друмова. Аграрно питање и питање подизања уништених крајева да и не спомињем. Због крпарења догодила се и битољска катастрофа, која ће нам поново пронети глас на све четири стране света.

У земљи нам леже неисцрпна блага, а нема ко да их искоришћује. Ми немамо зато ни капитала ни људи, а ребримо се пропативаних, који би нам хтели и могли помоћи. Да споменем само изградњу јадранске жељезнице и оне силне водене снаге, које бисмо могли све искористити на подизање земље и благостања у држави. — Нипошто не смемо пуштати стране капитале у земљу — наглашују нам они, који виде даље од нас обичних људи, — јер би то значило бити економски подјармљем. И сад да буде човек паметан шта је боље или горе: Имати јадранску жељезницу данас, па да нам је изграде Американци, или кроз 20—30 година па да је израдимо ми сами?! Дабогме, ми ћемо за тих двадесет или рецимо за десет година, ако нас нико не омете у нашем „програму“, крпарити како умемо. Главно је да останемо сами себи доследни. Нећемо да се лаћамо нових метода, па ма колико били несавремени и штетни наши досадашњи методи. Чекали смо преко петстотина година, да се ујединимо, па зашто да журимо сад, кад смо главну бригу пребринули.

Полако, стићи ћемо, имамо каде. А донде је добро и крпарење.

Џек.

ВЕСТИ.

— **Предавање епископа дра Иринеја.** На молбу Матице Напредних Жена одржаће Њ. Високопреосвештенство г. др. Иринеј епископ бачки још једно јавно предавање. Предавање ће бити у четвртак 4. маја у 6 часова у вече у свечаној дворани Матице Српске. Тема предавања је: „О песми над песмама“. Приступ свакоме слободан.

— **Сéло.** Ученице V. разреда Женске Гимназије приређују Село у недељу 30. априла 1922. год. у гимнастичкој сали Женске Гимназије у корист Феријалног Савеза са одабраним програмом. Улазне цене: добровољни прилози. Почетак у 5 часова по подне. Умољавају се родитељи и пријатељи школе ду посете ово село.

— **Цветни дан,** приређују у недељу 30. априла ученице држ. Женске Гимназије у корист Феријалног Савеза и своје подружнице.

— **Соколско друштво у Н. Саду,** приређује у уторак 2. маја у нар. позоришту АКАДЕМИЈУ Распоред: 1. Увертира, изводи оркестар овдашњег VII. пешадијског пука. 2. Деца женска: вежбе украшеним обручевима. 3. Деца мушка: скупине. 4. Подмладак женски: ритмичке просте вежбе. 5. Подмладак мушки: вежбе штапом. 6. Чланови: вежбања на разбоју. 7. Чланице: вежбе буздованима. 8. Чланови: просте вежбе за I. Југословенски Свесоколски Слет. 9. Чланице: сликовите римтичке вежбе венчићима. Све вежбе изводиће се уз пратњу војне музике.

— **Достављање денчаних пошиљака.** Дирекција државних жељезница у Суботици уступила је фирми Загребачко складишно и отпремничко д. д. достављање у кућу приспелих денчаних пошиљака на новосадској жељ. станици, као и обратно однашање пошиљака на станицу. Ко не жели да му споменута шпедитерска фирма доставља у кућу пошиљке има поднети писменим путем изјаву о томе шефу новосадске жељезничке станице.

— **Електрично осветлење.** Од 1. маја па до даље наредбе обуставља се електрично осветлење од 4 до 7 сати ујутру.

— **Промоција.** Ових дана је на Прашком Универзитету са одликом завршио медицинске науке наш једномишљеник г. Чедомиљ Сувајџић и у суботу 29. IV. 1922. г. је промовисам на част доктора медицине. Млади доктор је син уваженог старине и нашег једномишљеника г. Аћима Сувајџића, пароха у Јозепову. Познавајући младог доктора као спремног и савесног радника, искрено се радујемо његовом успеху и желимо му много среће и напретка у његовом даљем раду. Живео!

— **Аеропланом око света.** Енглески капетан Смис креће ових дана у аероплану на пут око света. Линија пута износи 21.500 миља. Потовање има бити извршено у року од 240 сати, раздељених у три месеца. После сваких 500 миља има капетан Смис један дан одмора.

— **Кокаиноманија.** Полиција је у Будимпешти ушла у траг неким тајним кафанама, у којима су се приређивале праве оргије уз уживање морфија, опијума и кокаина. Кокаин су прокриумчарили Французи и руске избеглице, који живе у Пешти. Полиција је даље открила да су неке апотеке продавале велике количине морфија и кокаина без дозволе лекара.

— **Нове меничне бланкете.** Министарство Финансија штампало је и од 1. маја 1922. године пустиће у промет нову емисију меничних бланкета, која ће важити за целу Краљевину. Замена старе емисије меница у Србији и Црној Гори има се извршити у року од 90 дана т. ј. до 1. августа 1922. г. а менице издања осталих области имају се такође повући у томе року. Менице издања појединих области старе емисије могу још бити у употреби до 1. јуна 1922. године.

— **Апанажа Хабсбурговаца.** Варшавски листови јављају вест, да је амбасадорска конференција позвала насладне државе, у првом реду Пољску, да је дужна платити апанашу за издржавање породице Хабсбурговаца. Пољска би имала да плати за породицу покојног ексцара Карла, 50.000 франака.

— **Експедиција на Монт Еверест.** Монт Еверест је највише брдо на свету. Како јавља „Тајмс“ налази се експедиција на то највише брдо на свету већ на путу, те је дошла до прве етапе. Овогодишња експедиција имаће да се бори са много већим тешкоћама него прошлогодишња.

— **Касарне у дерутном и порушеном стању.** Бела Црква као бивша а и садања погранична варош имаде највише државних зграда (војничке касарне) у Војводини, које су у таком бедном стању, да су склоне паду. Жупанијске зграде, такође касарне, почеле се са немара и небриге рушити. Министар војни можда и не зна, да овде и постоје такве огромне зграде за војне потребе, јер би иначе водио бригу, да се и те касарне доведу у ред, док се ове не пођу трагом жупанијске војне касарне, која, како изгледа нема или неће да има свога газду и господара, што је доста жалосно.

ПОЛИТИЧКИ ПОЛОЖАЈ.

Од нашег специјалног извештача.

Београд, 29. априла.

Седница Народне Скупштине.

Данашњу седницу Нар. Скупштине отворио је председник у 11 часова. Пре дневног реда добио је реч земљ. Анте Франић. Он протестује, што му министри не одговарају на упућена питања. Затим се прешло на дневни ред: гласање за закон о буџ. дванаестинама за мај и јуни. Гласање у појединостима ишло је доста брзо. Чл: 64. који је био спорн, примљен је, против су гласали Стојан Протић и М. Иванић, после се прешло на треће и коначно гласање. Гласало је свега 186, и то 134 за, 52 против. Пре завршетка седнице добио је реч радикал Никодије Милетић, моли председника нар. скупштине, да примени одредбе пословника против посланика, који за време седнице устају и одлазе појединим министрима и са њима разговарају. Ово посланици раде обично кад им дођу бирачи. Оваком праксом скупштина се претворила у право вашариште. Председник Рибар обећао је да ће у будуће према посланицима поступити по пословнику. Идућа седница заказана за 10. мај са дневним редом: Избор парламентарних одбора.

Седница Министарског Савета.

Министарски Савет држао је данас пре и после подне седницу, на којој се расправљало о ратној одштети и о репарацијама, које имамо добити од Немачке и Аустрије. Сем тога дате су инструкције нашој делегацији за разграничење са Мађарском.

Седница Финанс. Одбора.

На данашњој седници финансијског одбора расправљало се о буџету министарства аграрне реформе. Министар аграрне реформе Крста Милетић, дао је исцрпан експозе о стању аграрне реформе у земљи, које је у главном решено, пошто су кметови добили земљу, а бегови делом су већ исплаћени, а делом ће бити исплаћени. Добровољачко питање у Војводини је такође решено. Аграрне прилике у Далмацији нису још сређене, али ће до јесени и тамо аграрне прилике бити одличне.

Немци нуде вагоне на име репарације.

Понуда од стране Немаца, да нам испоруче вагоне уског колосека на име репарације, враћена је репарационој комисији да се смање цене.

Дипломатски односи са Албанијом.

Албанска влада објавила је, да су успостављени дипломатски односи са нашом владом и да се са албанским пасошем може путовати у нашу Краљевину. Наш отправник послова Настас Илић стигао је у Тирану.

Понуде о зајму београдској општини.

Једна група енглеских банака понудила је београдској општини зајам од ½ милијона фунти стерлинга. Као хипотека имале би да служе општинске институције. Група тражи учешће у комисији, која би вршила контролу прихода. Услови зајма су такви, да би се могли прихватити.

Штета од битољске експлозије.

Министарство Унутрашњих Дела издало је ово саопштење: Према процени чланова анкетне комисије у Битољу, целокупна штета нанета приватној својини у покретности и непокретности износи 5 а највише 6 милиона динара.

Земљорадници опет о пропасти регрута.

Земљоradнички клуб пошто није успео својом интерпелацијом да поново покрене питање о пропасти 30 хиљада рекрута приликом повлачења у Албанији, одлучио је подузети важне кораке, да то питање не падне у заборав. Земљорадници ће поднети Нар. Скупштини једну петицију потписану од свију чланова клуба, којом ће тражити од Скупштине, да се образује једна анкетна комисија, да настави и доврши посао, који је отпочела у Скупштини недавно изабрата анк. комисија.

Влада жели што пре да реши питање зајма.

Др. Кумануди, мин. финансија позват је у Београд да се споразуме са фин. групом о зајму. Влада је констатовала, да нам је зајам хитно потребан и да то питање треба што пре ликвидирати.

Енглеска понуда о зајму.

Вечерашње „Новости“ донесе, да је др. В. Маринковић по овлашћењу министарског савета и мин. финансија примио од енглеске фин. групе понуду за закључење зајма. Група нуди ½ милиона фунти стерлинга. Законски предлог о уговору зајма биће ускоро поднесен Народној Скупштини на ратификовање. Емисиони курс је 80 од сто, а камата 6½ од сто.

БРЗОЈАВИ.

Од нашег специјалног извештача.

Коминике поводом одласка Нинчића.

Ђенова, 28. априла. Поводом одласка Нинчића у Београд издат је овај коминике: Поводом инцидента са аутом Пашићу, наступила је немогућност, да Пашић лично у Ђенову дође, тога ради Нинчић ће отпутовати за Београд, на неколико дана, да посети Пашића и да му реферише о току рада конференције, као и о разговору, који је имао са меродавним факторима Италије о извршењу Рапалског уговора. Нинчић је пре одласка имао дужи разговор са италијанским министром спољних послова Шанцером, тако да ће Нинчић моћи тачно информисати своју владу, о становишту италијанске владе у овом питању. Нада је, да ће овај пут допринети брзом завршењу преговора. Нинчић се враћа почетком идуће недеље у Ђенову.

Пол Де Шанел умро.

Париз, 29. априла. Бивши председник француске републике Пол Де Шанел умро. Рођен је 1856. године. Био је председник републике од фебруара до септембра 1920. г. Пре тога био је четир године председник парламента, члан француске академије. Познат је као литераран писац са финим стилом и добар говорник. У мају месецу 1920., када је путовао за Париз испао је из воза и тада се утврдило да је тешко болестан, живчани систем му је био растројен. После три месеца због тога је поднео оставку на председништву републике.

Аустрија би ступила у пријатељске односе са нашом Краљевином.

Беч, 29. априла. Мађарска влада забранила је извоз стоке и меса у Аустрију. Ова забрана је изазвала панику и силну скупоћу не само у Бечу него у целој Аустрији. Прети силна опасност нереда и побуна у ширим размерама. Министарски савет сазват је у хитну седницу, где је дебатовано о тешкој ситуацији. У политичким круговима влада уверење, да Мађарска жели овим да учини пресију, како би у Ђенови издејствовала ублажење својих репарационих обавеза, предвиђајући, да би жртвовали поново своју стоку, да је увозе у Аустрију. Политички кругови полажу наду још једино у нашу Краљевину и препоручују, да Аустрија поведе према нашој Краљевини исту политику пријатељства и концесија као и према Чехословачкој. Шефови странака конферисали су о овом са државним канцеларом Шобером, и држи се, да ће Шобер повести дипломатске преговоре ради што тешњег зближења са нашом Краљевином. Мађарска је предвидела ово, јер после грубог испада Бетлена дошла је љубазност Банфија, који је похитао Нинчићу, како би парирао будуће кораке Аустрије.

Седница политичке комисије.

Санта Маргарита, 28. апр. Данас по подне имала је пол. комисија седницу, на којој су присуствовали Л. Џорџ, Барту, Шанцер, представници Јапана, Белгије и Швајцарске. Расправљало се о предлогу за решење руског питања. Узела се у расматрање енглеска теза, која знатно задовољава захтеве Русије изнете у меморандуму. Л. Џорџ признаје Русији право на одштету за штету нанесену одЕњикина, Колчака, Јуденића и Врангела. Французи су противни енглеском и италијанском схватању и дошло је до размимоилажења између Лојда Џорџа и Бартуа. Барту је био спреман да отпутује у Париз ради саветовања са владом и примања нових инструкција. Овај је пут одложен на предлог Скирмунта, који је предложио, да пол. комисија изради пројекат, који ће бити на идућој седници прочитан. Положај Мале Антанте врло је деликатан. Државе Мале Антанте тражиле су, да оне државе, које су непосредно заинтересоване руским проблемом, имају одрешене руке.

Пленарна седница одложена за среду.

Париз, 29. априла. Пленарна седница одложена је на предлог британске делегације за среду.

Велика Антанта на распадању.

Ђенова, 29. априла. Лојд Џорџ и Поенкаре на путу су, да поделе Велику Антанту. Ово се приметило приликом свечаног отварања конференције, а у току рада тај је расцеп био очигледан. Барту није отпутовао за Париз, али се зна, да он остаје са истим инструкцијама. Французи траже гаранције за уговоре о миру. као и за исплату ратне отштете. Лојд Џорџ радо би попустио Русији и компромисом жели да реши спорна питања.

БЕРЗА.

Валуте и девизе.

Београд, 29. априла 1922.

Румунски леј 52.

Њујорк 67.—; Париз 630.—; Лондон 303.—; Милано 362.—; Праг 135.—; Беч 0.90—; Берлин 25.25; Букурешт 52.—; Софија —.—. Солун —.—; Будимпешта 9.75; Женева 1350.

Продуктна берза.

Нови Сад, 29. априла 1922.

Први број означава понуду, а други број закључену цену.

Пшеница: бачка ab Нови Сад —·—, 412·5; сремска —·—, —·—; србијанска пароб. Београд —.—, —.—; славонска —·— —·—; банатска —.—, —·—.

Кукуруз: бачки —·—, —·—; банат. 275·—, 275.—; срем. —·—, —·—; србијански —·— —·—.

Брашно: нулер с врећама ab Бачка 575.—, —·—; за кув. с вр. 550.—, —·—; хлеб. 500·—, —.—.

Мекиње: пшеничне с вр. 180·—, —·—.

Маст свињска: нето ab Бачка 2050, —·—; нето ab Банат 2050, —·—.

Цене су у динарима.

Народно Позориште.

Репертоар:

Недеља 30. апр.: Дневна представа „Цигански Барон“, оперета у 3 чина. Музика ид Штрауса. Снижене цене.

Вечерња представа „Разбојници“, драма у 5 чинова од Шилера, са обичним драмским ценама.

Управник: Јаша Томић.
Одговорни уредник:
Трива Милитар

Само на велико. **Стовариште мануфактурне робе на велико** Само на велико.

ПЕТРОВИЋ И ДРУГОВИ Д. Д. НОВИ САД, Трг Ослобођења (палата упр. фонд.)

Препоручује г. г. трговцима у великоме избору сваковрсне текстилне робе: Конофоса, сефира, платна, цицева, фарбара, дирндла, панаме, пикета, лајнена, маркизета, мушких и женских штофова, клотова у бојама и црног, свилених, делинских, и полуделинских марама и сваковрсне мануфактурне робе. 720 6—6

ЦЕНЕ СОЛИДНЕ! ЦЕНЕ СОЛИДНЕ! ЦЕНЕ СОЛИДНЕ!

Огласне вести.

Верени. Видосава Михајловић из Ст. Врбаса и Јован Г. Дунђин трговац из Ст. Футога верени. 881 1—1

Извештај. Адвокат Др. Десидер Елшлегер из Новог Сада извештава овим путем своје поштоване клијенте да је своју адвокатску канцеларију у Киш Пешту Шаркањ улица 108. преместио, а своју овдашњу канцеларију предао новосадском адвокату г. Др. Јохану Шварцу, Футошка ул. 50. 879 1-1

Драгоценост сваке куће је лекарника Фелера миомирисни „Елса-Флуид“, најбоље средство за трљање хрпта, руку, ногу и целог тела, као козметикум за негу зуби, зубног меса, устију, власишта итд. Јаче и боље од француске виновице. 3 двоструке боце или 1 специјалну боцу заједно са омотом и поштарином за 72 круне разашиље: Еуген В. Фелер, Стубица доња, Централа број 144. Хрватска. 2514 3—4

Пре него што купите намештај тепихе погледајте безуветно стовариште фирме Едуард Краус Нови Сад, сопствена стодарска и тапецирерска радионица. 761 5—24

Др. Јован Лаурић, досадањи судац новосадског Кр. Среског Суда отворио је своју адвокатску канцеларију у Новом Саду, Дунавска ул. 8. 736 3—3

Стечај.

Расписује стечај за место једног књиговође-благајника и једнога пословође.

Заинтересовани нека изволе најкасније до 20. маја ове год. поднети Управи Задруге писмен извештај о својем досадашњем занимању, о својој стручној спреми за дотични посао, о условима под којима би били вољни да наступе наведено место; а рефлектанти на место књиговође-благајника к том специјално, да наведу и износ и врсту кауције коју би, евентуално могли да положе.

Сви наводи нека буду, по могућству поткрепљени одговарајућим документима. Препоручива се натецатељима да настоје лично присуствовати седници Управног и Надзорног Одбора Задруге, на којој ће се на 21. маја ове год. у 9 часова, донети одлука по овоме питању.

Набављачка Задруга
државних службеника у Новом Саду
(са ограниченом одговорношћу).
846 3—3

БЛЕД НА ЈЕЗЕРУ
СЛОВЕНИЈА

Лековито купатило (сунчана купатила), Ваздушна и сунчана купка, електрично и диететско лечење. — Управни доктор је **Др. У. де Глена и Др. Жв. Јанчић.** 679 6—6

ПРОСПЕКТ СЕ ДОБИВА КОД УПРАВЕ.

„RIKLI“

Информациони-Посреднички Биро
Врњачка Бања

Решењем Господина Министра Народног Здравља З. Бр. 10690 од 8. IV. 1922. год. основан је у Врњачкој Бањи Информационо-Посреднички Биро, који се ставља на расположење посетиоцима бање, за све информације и резервисање соба за наступајућу сезону. — Биро, који је под надзором Управе Бање, имаће списак свију соба, које су за издавање, тако да свако ко жели да осигура себи стан, треба да се обрати биро-у, уз пошиљку динара 20·— са назначењем: где жели да има стан, од кога дана, за које време; жели ли собу намештену или не, са колико кревета, са или без пансиона. — Сви остали, који желе само информације о приликама у бањи у опште, шиљаће динара 10·—. — Биро ће заинтересоване најхитније обавештавати и тако ће се избећи раније непријатности, којима су били посетиоци бање изложени. 860 3—3

Адреса: Информационо-Посреднички Биро Врњачка Бања. **Дирекција Биро-а.**

ВАЖНО ЗА НОВОГРАДЊЕ! „ЕЛЕКТРА“

Техничко подузеће и трговина **ЈОСИФ КЕЛЕМЕН И ДРУГОВИ** Нови Сад, Јеврејска (Футошка) ул. 8—10.

Велики избор електрични лампи, модерни лустера, купаоница, клозета, умиваоника и свију предмета за електрику и водовод. Преузима инсталације: електрични централа, електричног осветлења, централно грејање, канализације и водоводе са уређењем модерни купаоница и енглеских клозета. — Поправке у ову струку спадајуће извађају се брзо и солидно уз најумеренije цене. — Све радње изводе се сручњачки према плану уз вишегодишње јамство. — Сопствена галвонопластика за поникловање, помједење и побакрење. 492 8-12

Адреса за телеграме: „Електра“. **Телефон 417.**

У ПАЖЊУ ЖЕНСКОЈ ПУБЛИЦИ!

После више година у већим варошима по иностранству проведеним, отворила сам у Новом Саду (Кисачка ул. 20.)

МОДЕЛНУ КУЋУ

где по оригиналним и правим моделима зготовљавам најмодерније женско одело, како енглеско тако и француско. У иностранству признати и чувени кројач и смкшљач женског одела запослен је у мојој радионици. — Преоправке потпуно и најјефтиније вршим. 853 2—12

ЖЕНА ИМРЕ ФЕХЕРА

ШИВАЋЕ МАШИНЕ СИНГЕР

Продаја машине

за готово и на одплату, даље машинских делова, игала, уља, конца и т. д.

Примамо све оправке машине.

БОРИ И Комп., Нови Сад

Милетићева (Хлебарска) ул. 4.
8 1 5—12

НА ЗНАЊЕ.

Част нам је ставити до знања п. т. публици из Новога Сада и околине, да смо се удружили са стручном кројачком снагом, те ћемо од сада водити нашу модерно уређену мушку кројачку радионицу са већом интензивношћу.

Објављујући ову промену учтиво молимо наше п. п, муштерије као и остало грађанство, да нас у овом предузећу својим многобројним посетама и наруџбинама потпомогну, а ми ћемо сваког са најбољим и најмодорнијим, правим елглеским, француским и домаћим штофовима, као и са најмодернијим фасонима и кројем предусретати и послужити.

Израда са гаранцијом, послуга брза и тачна а цене најумеренije. Молимо за многобројне налоге и препоручујемо се са особитим поштовањем:

Шилић и Радонић
Нови Сад
Дунавска улица 11. 842 3—3

Оглас.

Позивају се сви они, који би имали ма какво потраживање од Славонског каменоломног и грађевинског д. д. из Земуна, да се писмено пријаве потписаној управи. У пријави означити колику суму и на име чега потражују. Рок пријаве 20 дана по изласку последњег огласа.

Управа „Парагова“
каменоломног и грађев. д. д.
847 2-2 Н. Сад, Вука Караџића бр. 12.

ОГЛАСИ
SE PRIMAJU
ZA SVE DOMAĆE I INOSTRANE LISTOVE
PODUZEĆE ZA IZDAVANJE KNJIGA I NOVINA KOMISIONARNO ZASTUPSTVO
SCHMOLKA
ZAVOD ZA OGLAŠIVANJE I RAZPROSTIRANJE NOVINA
NOVISAD, FUTOŠKA ULICA 24. TEL. 2-76.

783 3—5

КУЋУ

и трговину своју у Новом Саду на згодном месту са дозволом точења свог пића, због старости продајем, ћошак Алмашке улице 13. и Текелијине 2. Купцу уступам сад одма две собе и кујну, посредници искључени. 839 2—3

Заступништву у Н. Саду „Србије“ Првог Српског Друштва за Осигурање

потребни су месни **агенти,** као и **аквизитери за Бачку.** Понуде са назначењем услова поднети или послати г. **Спепчевићу,** управнику „Добротвора“ у Новом Саду. 843 3-3

„КОРАНИТ“ Асбестплоча за покривање крова, најбољи и најјефтинији материјал за кровове, **најтрајнији.**

830 3—3 **Стовариште и заступство, подузимање покривање код:**

Игњата Мојзеша, Нови Сад, Футошка ул. број 61.

Штампарско Подузеће „Застава“ д. д. 606—1922.

Колонизација добровољаца у Бачкој.*

Бачку и Војводину населити родољубивим српским елементима и тиме ојачити словенски живаљ у Бачкој и Војводини, заиста је лепа идеја. Но, да ли ће влади поћи за руком да у Бачкој населе Личане, Босанце, Херцеговце и Далматинце и друге добровољце, то је велико питање. Са политичког гледишта је то врло важно и корисно а и преко потребно, али са економске стране чини се, да се то у пракси тешко може извести.

У Бачку међу богате, напредне и вредне Немце, за које се зна да су најнапреднији и најрационалнији земљорадници, да ли је могуће населити људе, који о напредном и рационалном обрађивању земље ни појма немају? Знамо из искуства, да се насељавати могу само напредни међу назадније. Досељеници увек треба да имају нарочитих способности, да су здравији, да се плоде, да су вреднији и штедљивији и уопште да су умешнији да могу себи начинити места међу староседиоцима, да су напреднији, да се могу такмачити. Да ли ће људи који су до јуче радили земљу на најпримитивнији начин, који су орали можда и дрвеним плугом, а напредније ратарске справе и алате ни видели нису, да ли ће се ти и таки људи моћи у коштац ухватити са напредним и богатим бачким Немцима?

Ми бачки Срби ратари староседиоци водимо економску борбу са Немцима већ од почетка њиховог насељавања међу нас, а то је доста одавно. Ова борба стала је нас много жртава. Изгубили смо много наше имање, многе општине па и читаве крајеве. Колико је наших породица морало да се пресели у Срем, Славонију, Босну, Србију па чак и у Бугарску, а да и не говоримо о Америци. Ми који смо остали овде, још увек водимо ту огорчену борбу са Немцима, али још увек у дефанзиви, морамо да се повлачимо. И ако су наши ратари данас у неким крајевима Бачке већ врло напредни, и ако су наши ратари већ много научили од Немаца, ипак се и сад још осећа притисак Немаца и види се да наш ратар који је већ прекаљен и који већ зна и познаје живот и рад наших Немаца, ипак не може да им одоли. А то значи, да има још погрешака у животу, раду и обичајима у нашем народу, које му сметају, те не може да се са Немцима успешно тачмачи. Насељени добровољци ће тај двобој са Немцима много јаче осетити, већ и с тога што долазе врло сиромаси, скоро без ичега онога што треба напредном земљораднику.

Наша влада насељавајући добровољце у Војводини мора имати у виду то: да добровољци морају бити вредни и штедљиви, треба им дати спремне економе, који ће их обучавати напредној земљорадњи, морало би се наћи начина, да добровољци колонисте дођу до добрих плугова и других ратарских алатљика, и добре теглеће стоке, јер без тога се не може ни замислити напредна земљорадња. Па онда оних 8 и ¾ јутара колико добровољци добију, врло је мало да се може једно господарство основати и издржати породица и потребна стока. Тако се колонисте не могу одржати.

Па каква је корист онда од свега тога, да се овде насељавају Личани, Херцеговци и други, а Бачване пуштају да се расељавају, па још и радити на томе да се наш свет сели на Косово? Једва има које место у Бачкој, а да се није већ по неколико српских породица којекуд раселило ових дана, а колико их је још који ће се одселити. Зато би требало наћи начина, да се бачки Срби ратари задовоље и привежу за своју родну груду земље у Бачкој, јер економски двобој са народностима у Бачкој могу добити само староседеоци, бачки Срби ратари, ако им се од стране власти буде на сусрет излазило.

Дероње, 25. априла 1922.

Панта Калић, ратар.

* Доносимо овај чланак једног нашег ратара, да се види и мишљење наших бачких ратара о овој ствари. Прим. уредништва.

Љубица Димовић:

Сенка прамајке.

— Ноћна фантазија —

(Свршетак.)

— Видиш ону слику на зиду: то сам била ја, твоја пра-прамајка, за коју су причали да је у далеком свету без трага и гласа пропала и да ју је прогутала велика француска револуција — пре сто тридесет година! Из ове куће, коју је мој отац саградио, кренула сам се ноћу тајно у пратњи свога некадашњег учитеља Француза monsieur Мајар-а — великог Волтеријанца и следбеника Жан Жака Руso-а — у свет! Мога мужа, а твога пра-прадеду, човека ограниченог и суровог провинцијалног спахију, оставила сам без најмањег сажаљења, јер је он за мене живео не у осамнајстом него у петнајстом веку! Своју јединицу кћер оставила сам код њега, јер сам знала да ју он обожава и да јој бар донекле може заменити мајку — ту несретну мајку која је хитала у земљу Волтера и Русо-а, да тамо душевно васкрсне. Али се јадна разочарала, јер не туђ свет и појмови пружају препорођај срцу, него једино и само осећај испуњене дужности. А ја сам своју најсветију дужност, дужност мајке занемарила. Моја кћи је као што сам, авај, доцкан дознала била несретна у животу. Оставила сам све и Француску и maître Мајара, те се без новаца и средстава довукла до близине нашег родног места. Киша је пљуштала као из кабла а помрчина је била египатска. Од једном осетих да падам: то је била стрма обала реке, чији таласи су ме прогутали. . . .

. . . . После неколико месеци избацила је вода моју унакажену лешину на обалу — баш близу нашег гробља, поред којег су ме и закопали. А из земље у коју се претворило моје грешно тело је и лепљен један део овог камина, који се данас срушио: ту је пукло моје срце гледајући на душевне муке твоје, несретно моје дете! Опрости твојој грешној пра-прамајци — јер је њен грех и на твоју невину главу пао. Но не бој се! Ти ћеш заиста наћи срећу и душевни Васкрс, тамо, у далеком слободном свету! Остави овај проклети дом а мој благослов ће те свуда пратити! —

И сенке нестаде!

* * *

Ово се догодило у очи Великог Петка, дана, када је велики Спаситељ у мукама душу своју за род људски положио. И осети Она да је и за њу све безповратно умрло: осетила је да земља, која јој се у облику прамајке јавила и јесте символ пролазности свега земнога, и да за њу ускрс душе не лежи више овде где је светле празнике у детињству сретно дочекивала, украшене свима чарима поезије детинства, које су се чари испољавале у облику црвених јаја, цвећа, зеца и т. д. Уједно је осетила и то, да је за њу Ускрс могућ само тамо, у далеком свету, где ће нови живот, невезан са прошлошћу придати јој нову снагу и душевни Васкрс.

Претплаћујте се на „Заставу“. Она је најраспрострањенији лист у Војводини.

† Мита Максимовић.

На први дан Ускрса је умро у Новим Карловцима овај у најбољим годинама (38) и врли муж и ванредно одушевљени и заузимљиви српски родољуб и члан наше странке, десна рука бившег главног вође странке нам и свог ујака, недавно напрасно умрлог, попа Љубе Милановића.

Покојни Мита је за време свог интернирања и затварања којекуд задобио клицу несрећне сушице и ето пропаде и за наш народ и странку нам. А нарочито за своју ојађену и материјално незбринуту породицу, стару матер, која је доживела ову ужасну несрећу, своју ваљану супругу и троје деце, од које је најстарија кћи тек у 3. разреду новосадске женске гимназије.

Покојни Мита је свршио 4 разреда карловачке гимназије, и био врло добар ђак. У најновије доба био је поштар у свом месту. Речит и шаљив је био, да, како се вели: и мртва уста насмеје. А иначе је био ванредно добар и несебичан, па стога код народа јако обљубљен. И то сведочи већ и врло посећени му укоп од народа и пријатеља му, који је био 3. дан Ускрса.

Нека је мир пепелу и вечна успомена овом нашем борцу! А његови и поп Љубини старији и млађи суборци нека наставе даље и што живље ових врлих покојника рад за наш народ и нашу странку, па ће тим највећма задовољити жеље тих својих ванредно родољубивих покојних другова! Валда би и мртве сенке њихове проплакале, да њиховим родољубивим на великом гласу Сасама овладају којекакви политички смутљивци, лаже и издајице (и чак неки црно-жути крокодили који се у недра тог чисто српског места увлачи уз неке прљаве извозничаре и шићарџије!?) И да у будућности не буде ово наше славно место српско на народном збору, раду и мегдану без старе славе и посрамљено.

Др. Мил. Миладиновић.

О вашарским таксама.

— Како се у неким општинама наше жупаније поштују наредбе и уредбе претпостављених власти! —

У 37. броју жупанијских службених новина бачке жупаније изашла је наредба поджупана, да се таксе за места, на државним вашарима убиру за дво-прежна кола 2 динара, једно-прежна 1 дин., од 1 комада крупне стоке 50 пара. од ситне стоке 25 пара и т. д,

Међутим многе општине,

као на пример општина Бач дозволила је закупнику овогодишњег вашара, да убире, за дво-прежна кола 5 дин., а за једно-прежна кола 2·50 дин. Тако је и у Петровцу, па Пивницама и другим општинама. Да ли за њих не важе никакве наредбе или су они жупанија у жупанији? У Бачу су посетиоци вашара опоменули закупника вашара, на исту наредбу, но он је одговорио, да му та наредба при продаји вашара није саопштена, публика сматра ту ствар тако, као да многа господа општ. бележници можда и не читају службене новине. Г. велики жупан бачке жупаније требао би да у овој ствари начини реда, као што је у многим приликама већ нашао лека.

Свевнало.

Соколска академија новосадског Соколског друштва.

Док јавни соколски часови, јавне вежбе соколске, носе по природи својој карактер соколске и народне манифестације и са наступима у масама првенствено иду за тим да пробуде, освеже и ојачају скупно, социјално, осећање појединаца, како вежбача тако и гледаоца, соколске академије имају сасвим други смисао и циљ. Њихов је терен ужи, а тежиште у техничкој страни Соколства. — Супротно соколским јавним часовима и слетовима, који делују масама на масе и врше пропаганду опште националне и свесловенске соколске идеје, соколске академије са наступима малених узорних одељења обраћају се више појединцу, и, приказујући хигијенску и естетску вредност соколске гимнастике, врше пропаганду за сам Тиршов гимнастички систем.

Академије су дакле соколско-теловежбене ревије, које приказују Соколство са чисто гимнастичко-системске стране у његовом историјском развитку и на његовој садашњој висини.

Код нас, у Војводини, где је Соколство из познатих узрока у најновије доба почело да се развија и где се оно опћенито још прилично једнострано, дакле криво, схвећа или уопште још не разуме и по томе довољно не цени, соколске академије су једна хитна потреба и, приређиване упоредо са јавним часовима, најуспешније средство соколске пропаганде.

Новосадско Соколско друштво, које као матица и најјаче друштво Бачке Соколске Жупе стоји на челу соколског покрета у овим крајевима, имајући то у виду и испуњујући своју мисионарску соколску дужност приређује 2. маја о. г. у дворани Нар. Позоришта Соколску академију, на којој ће са својим узорним одељењима да прикаже, до какве замерне висине се Соколство подигло после свога шесдесетогодишњег опстанка и рада. Та академија ће да покаже, од какве је непроцењиве естетско-васпитне вредности ритмички гимнастички правац, који се у најновије време у Соколству нарочито негује. Соколске ритмичке вежбе, са лепотом, облином и еластичношћу својих кретња, хармонијом својих композиција, доцентним и отменим својим стилом послужиће као најбоље средство за сузбијање болесног укуса за оним неестетским и деморалишућим настраностима и претеривањима модерних ритмичких игара, које, изникле на Западу као симптом декаденсе и отупелости нерава, силом моде и по закону имитације као зараза освајају и наше дворане за игранке, у којима треба да одбљескује и морална и физичка свежина наше здраве, младе, неистрошене нације.

Свима пријатељима соколске мисли, свима онима, који желе да се изближе упознају са соколским радом и да виде Соколство на садашњој његовој висини, као уопште свима љубитељима естетике у ритмици и кретњама топло се препоручује ова академија.

Пријатељи Соколства, до виђења 2-ог маја!

Старешинство
Новосад. Сокол. Друштва.

СПОРТ.

Рубрику води: Ђ. Давидовац.

У недељу 30. априла играју за првенство: ОСКВојводина: Соко.

Члановима ОСКВ: Позивају се сви чланови који своју дугујућу чланарину још нису уплатили да то до 5-ог маја о. г. неизоставно учине. Који се не одазове овоме позиву, биће без икаквог околишења искључен из чланства.

Управа ОСКВ.

Шта ко пева?

Запитао сам многе играче, клубове и њихова дрмала коју песму певају најрадије? Добио сам следеће одговоре:

Ковачевић: La donna e' mobile! Публика (за Оварија и Ковачевића):

„У игри су пусте лармације,
Осим тога љуте кавгације;
Споречкал се заметнуће кавгу
Тешко ј' судцу земан наћи кавги!“

Тушко (на путу за Н. Сад): Extra Jugovina non est vita! ОСКВ (Славији): Пик Јово на ново! Славија (одговара): Два пут поп не придикује. НТК. (Брезнику): Што те нема. ОСКВ (Јуда Макаби-у): Ала волем кад се неко једи! Ј. Мак.: Данас тужно сутра смело тако тече свет! ОСКВ (Симоновићу): Да знаш како те љубим силно. Г. Шимовић (враћајући се из Врбаса, победоносно): Хип хип ху-ра! Нул према осам Није тако Мала ствар! А сутра биће саперлот! И Темерин банкрот! (Арија из „Доларпринцезе“).

Шаховски турнир у Новом Саду. Стање турнира прворазредних играча Н. Ш. Клуба од 20. о. м. следеће је: Нићифор 15 (играо 18), Розенберг 13½ (играо 18), Огњановић 13 (играо 16), Крамер 11 (играо 14), Бизам 6½ (играо 18), Мештеровић 9 (одиграо све), Ђерки 7½ (одиграо све), Лихтнер 6½ (играо 13), Рајковић 6½ (играо 19), Транкони 2½ (играо 19), Барањаи 2½ (одиграо све): Нићифир и Огњановић, са по 3 изгубљена поена, долазе у комбинацију на прва места, Крамер је, међутим, још увек опасан. Розенберг, са 4 и по изгубљена поена, има такође још лепе шансе. Бизам је попустио. Поједине партије одликују се коректношћу и лепим комбинацијама. Завршетак турнира биће крајем овог месеца.

Књижевност.

— Ото Бауер: Бољшевизам или социјализам? Превео с немачког Сава Музикравић. Београд 1922., стр. 176, цена 10 динара. Издање социјалистичке књижаре „Туцовић“.

Садржај. Први одељак. Социјалне претпоставке руске револуције. § 1. Укидање ропства. § 2. Заједница земље. § 3. Феудални карактер руске пољопривреде. § 4. Индустријализирање и осиромашавање. Други одељак. Социјална садржина руске револуције. § 5. Три револуције. § 6. Аграрна револуција. § 7. Сељак и комунизам. § 7. Суштина совјетскога уређења. § 9. Национализација индустрије. § 10. Историјски покушај руске револуције. Трећи одељак. Проблеми европске револуције. § 11. Социјална револуција у индустријској држави. § 12. Индустриска демократија. § 13. Социјализација својине и социјализација производње. § 14. Диктатура и демократија. §. 15. Немачка револуција.

О овој књизи, која има интереса и за ширу читалачку публику грађанскога реда, проговорићемо опширније. Али је још сада можемо препоручити својим читаоцима који хоће да се упознају из ближе са суштином бољшевизма и бољшевичкога режима. Књига се може добити у Социјалистичкој Књижари „Туцовић“, Мекензијева ул. бр. 3. (Стари Социјалистички Дом).

РАЗНО.

Чудновато!

„Заиста су дела природина чудновата!“ — Професор природописа: „Јесте, тако је, али што је још чудноватије, најмањи и најнезнатнији инсект има своје латинско име!“

Режисер: (љут на првога комичара, који је као обично дошао доцкан на пробу): „Ја, да сам на твоме месту не бих ни дошао!“ „Да, ти не би дошао, али ја сам уредан човек, па сам дошао!“

Са јуридичног испита.

На једноме јуридичном факултету држе се испити, па ће професор државног права, кад је дошла реч на Макијавелија, запитати кандидата: „Знате ли ви можда, када је Макијавели умро?“ „Знам“, одговори кандидат као из рукава: „У години 1527.“ „Али тачно датум по свој прилици да не ћете знати?“ запитаће испитивач даље. „Знам и то господине професоре, то је било 22. јунија.“ „Врло добро; радујем се, што и то тако тачно знате,“ рећи ће професор. „Ви сте сигурно особито италијанску историју изучавали?“ „О, то, не“, одговори кандидат. „Ја сам то данас прочитао на моме календару, што виси на дувару, када сам јутрос здерао календарски лист јучерањег датума.

Грозно.

У једној општини је ово јављено: „Данас ће бити на варошкој кући утврђена табла за огласе, где ће бити и они обешени, који се мисле венчати!“

Добар комад.

Изврсна једна глумица по имену Констанца Фибер у једном позоришту у Њујорку, разаслала је ову оригиналну објаву о својој улози: „Јављам свима пријатељима и познаницима, да ћу се скоро појавити у једној сасвим новој улози, коју никада досад нисам пробала. Комад се зове „Брак“, и мој је партнер господин Willkens. До њега стоји, да ли ће бити комад весео или жалостан. Лакрдија зацело да неће бити, јер нама обојима је ствар „ужасно“ озбиљна а друго, — у браку нема ничега, као што се обично каже, на што би се могло смејати!“